

نشریه سیاسی و حقوقی انجمن اسلامی دانشجویان مستقل
دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)
سال پنجم / شماره بیست و دوم / اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

کلام امام: انتخابات می‌تواند مظهر قوت ملی باشد. اگر انتخابات درست برگزار نشود، ضعف کشور و ضعف ملت را نشان می‌دهد؛ ضعف دولت را، ضعف مسئولین را، ضعف آحاد مردم را و ضعف کشور را نشان می‌دهد. هر چه ما ضعیف بشویم، تهاجم و فشار دشمنان ما بیشتر خواهد شد. اگر می‌خواهید جلوی فشار دشمن گرفته بشود، باید قوی بشویم. یکی از ابزارهای مهم قوت کشور همین انتخابات است. مسئولانی که مرتبط هستند از همین حالا - البته می‌دانم که دنبال کرده‌اند. راهبرد مشارکت را، راهبرد امنیت انتخابات را، راهبرد سلامت انتخابات را، راهبرد رقابت انتخابات را مشخص کنند؛ انتخابات خوب سالم با مشارکت بالایی ان شاء الله در آخر سال داشته باشیم. «۱۴۰۲/۰۱/۱۵»

در مسیر مردم سالاری

همایش جامع اصلاح نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی

محمد مهدی کجوری

دبیر سیاسی در دانشکده

۴) میزگرد آسیب‌شناسی نظام انتخاباتی فعلی و راه‌حل‌های ارائه شده توسط مجلس شورای اسلامی:

بدون شک، اولین قدم برای حل مسئله، شناخت مسئله است. در این بخش، قصد داریم با دعوت از نمایندگان مجلس و کارشناسان، ایرادات نظام انتخاباتی فعلی را بیابیم تا در جهت اصلاح آن گام برداریم. در سالیان گذشته راه‌های مختلفی برای اصلاح نظام انتخاباتی پیشنهاد شده‌است که هر کدام مزایا و معایبی دارند، سعی می‌شود در این قسمت از همایش به این موارد نیز بپردازیم.

۵) جلسه هم‌اندیشی نمایندگان مجلس شورای اسلامی با کارشناسان حوزه نظام انتخاباتی:

در این قسمت از همایش، قصد داریم ارتباط مستقیمی میان کارشناسان حوزه نظام انتخاباتی و نمایندگان مجلس شورای اسلامی ایجاد کنیم تا با گفت‌وگو و تبادل نظر با یکدیگر، به راه‌حل مطلوب و مطابق با اسناد بالادستی در حوزه اصلاح نظام انتخاباتی، دست یابند.

همان‌طور که اشاره شد، اصلاح نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی، مسئله‌ای چندین ساله و بسیار مهم در کشور ماست که تا کنون به سرانجام مطلوبی نرسیده است. ما به عنوان دانشجوی، یا به تعبیر «شهید بهشتی»، به عنوان «مؤذن جامعه» خود، باید نسبت به چنین مسائلی احساس مسئولیت داشته باشیم. باید سعی کنیم با کسب دانش کافی در مورد این مشکلات، مطالبات و راهکارهای خود را در فضای منطقی دانشگاه مطرح کنیم.

انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه علامه طباطبائی، سعی می‌کند با برگزاری این برنامه، گامی در راستای تحقق این امور بردارد. بدین وسیله از شما دانشجویان گران قدر که در ذهن خود دغدغه بالندگی و پیشرفت ایران عزیزمان را دارید، دعوت به عمل می‌آید تا در این همایش شرکت فرمایید.

۱) درس گفتار انواع نظام انتخاباتی:

در این بخش، قصد داریم برای دانشجویان چپستی نظام انتخاباتی و اهمیت آنرا شرح داده و همچنین نظام‌های انتخاباتی موجود در سایر کشورها را نیز بررسی کنیم. در این قسمت، سعی می‌شود از یکی از کارشناسان یا اعضای هیئت علمی برای ارائه این مطالب استفاده شود.

۲) درس گفتار نظام انتخاباتی برآمده از سیاست‌های کلی انتخابات:

سیاست‌های کلی انتخابات، در سال ۱۳۹۵ از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ گردید. این مصوبه را باید از جمله اسناد بالادستی دانست که در تعیین نظام انتخاباتی مجلس، باید مورد توجه قرار بگیرد. در این بخش از همایش سعی می‌شود با دعوت از یکی از کارشناسان که اشراف کامل به سیاست‌های کلی انتخابات دارد،

نظام انتخاباتی برآمده از این سیاست‌ها را شرح دهیم.

۳) صحبت با یکی از مسئولین مربوطه وزارت کشور در خصوص لایحه جامع انتخابات:

پس از ابلاغ سیاست‌های کلی انتخابات توسط مقام معظم رهبری، وزارت کشور در تلاش است لایحه‌ای را در خصوص اصلاح نظام انتخاباتی تهیه کند. در این قسمت از همایش قصد پیگیری مراحل تدوین و تصویب این لایحه را داریم. در این راستا سعی داریم از یکی از مسئولین مربوطه وزارت کشور دعوت به عمل آوریم.

انتخاب، مفهومی است که اهمیت آن بر کسی پوشیده نیست. ما در هر ثانیه از عمرمان در حال انتخاب هستیم و انتخاب‌های تعیین کننده سعادت یا شقاوت ما هستند. در عرصه اجتماعی نیز همین‌گونه است. مردم، با انتخابشان، سرنوشت خود و کشورشان را تعیین می‌کند. در اینجا دیگر بحث از سرانجام یک فرد نیست. مسئله، سرنوشت یک ملت است. در کشورهای مردم‌سالار که با آرای عمومی اداره می‌شوند، انتخابات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مردم از طریق ساز و کاری که به آن نظام انتخاباتی می‌گوییم، اشخاص مورد نظر خود را برای تصدی سمت‌های گوناگون انتخاب می‌کنند. در کشور ما، یکی از نهادهایی که اعضای آن با رای مستقیم مردم انتخاب می‌شوند، مجلس شورای اسلامی است. نظام انتخاباتی فعلی مجلس، خالی از ایراد و اشکال نیست. در این خصوص مقام معظم رهبری، در دیدار خود با نمایندگان مجلس، نارضایتی خود را از بی‌توجهی قوه مقننه در خصوص اصلاح قوانین انتخاباتی اعلام کردند. علی‌رغم تلاش‌های صورت گرفته برای برطرف کردن این مشکلات در سالیان اخیر رخ داده، تا کنون این کوشش‌ها، به نتیجه دلخواه منجر نشده است. ما در انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی، سعی در آسیب‌شناسی نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی داریم. از این جهت، طی یک سال اخیر، جلسات کارشناسی متعددی را با نمایندگان مجلس، اعضای هیئت علمی و کارشناسان صاحب‌نظر این حوزه برگزار کرده‌ایم.

در ادامه این فعالیت‌ها، قصد داریم همایش جامعی را در خصوص اصلاح نظام انتخاباتی به مدت ۲ روز در تاریخ ۱۹ و ۲۰ اردیبهشت‌ماه برگزار کنیم. در این همایش سعی می‌شود از ظرفیت‌های مسئولین اجرایی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای هیئت علمی و کارشناسان این حوزه استفاده شود. در ادامه، به محورهای در نظر گرفته شده برای این همایش اشاره‌ای اجمالی خواهیم کرد.

صندوق توسعه کرسی‌های مجلس

آیا توزیع عادلانه کرسی‌های مجلس شورای اسلامی می‌تواند از بار مشکلات مردم بکاهد؟

مبینا آقاجانیان

دبیر فرهنگی در دانشکده

برجمعیت‌ترین حوزه انتخابیه کشور با یک نماینده، ۳۴ برابر کم‌جمعیت‌ترین حوزه انتخابیه کشور جمعیت دارد.

واریز نماینده به حساب حوزه‌های غنی
به نتیجه رسیدن این طرح، منوط بر این است که توزیع نماینده بین حوزه‌های مختلف با عدالت همراه باشد. براساس مصوبه مجلس، برخی از استان‌ها که به نسبت جمعیت خود دارای مازاد نماینده بودند، در این مصوبه باز هم افزایش نماینده داشته‌اند. این موضوع منجر شده برخی از استان‌ها، نماینده کافی برای جبران دریافت نکنند. برای مثال در این مصوبه البرز با کمبود ۶ نماینده، تنها ۳ نماینده جدید دریافت کرده است. درحالی‌که خوزستان با ۲ نماینده مازاد، صاحب ۲ نماینده دیگر نیز می‌شود. این یعنی حق سیاسی استان‌های با کمبود نماینده همچون البرز، به سبب سایر استان‌ها واریز شده است. بنابراین اصلاح جدول حوزه‌های انتخابیه از طریق باز توزیع تعداد نمایندگان، براساس میانگین کشوری ضرورت می‌یابد. قبل از آن، ایجاد یک نظام جامع برای حوزه بندی انتخابات مجلس شورای اسلامی از طریق تدوین و تصویب یک قانون مجزا ضرورت دارد. تا معیارهای دقیق‌تری را ذکر نماید. سپس با مینا قرار دادن قانون مذکور، کل جدول حوزه بندی انتخابات مجلس شورای اسلامی و تعداد نمایندگان مورد بازنگری قرار گیرد.

افزایش تعداد نمایندگان و توزیع عادلانه آن بین حوزه‌های مختلف منجر به افزایش امید، سهولت امور و همچنین دسترسی آسان‌تر مردم به نمایندگان خواهد شد. از این رو فراهم نمودن بستر حل مشکلات مردم در حوزه‌های مختلف امری حیاتی است که سرنوشت انتخاب‌های بعدی و مشارکت مردم را در آینده‌ای نه چندان دور رقم خواهد زد. کمبود نماینده و یا توزیع ناعادلانه آن نباید دستاویز کوتاهی در نظارت و پاسخگویی نماینده نسبت به مردم و مشکلات قرار گیرد. نادیده گرفتن سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری و اصول مندرج در قانون اساسی با هر هدف پشت پرده‌ای، خلاف عدالت، به عنوان شاه کلید حل این مشکل است.

طبق اصل ۶۴ قانون اساسی، عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۲۷۰ نفر است و از تاریخ همه پرسی سال ۱۳۶۸ پس از هر ده سال، با در نظر گرفتن عوامل انسانی، سیاسی، جغرافیایی و ... حداکثر بیست نفر نماینده می‌تواند اضافه شود. آخرین بازنگری در تعداد نمایندگان در سال ۱۳۷۸ صورت گرفت. متأسفانه مقرر قانونی در این زمینه وجود ندارد تا به تعریف عملیاتی این عوامل به گونه‌ای که قابل سنجش گردند، پردازد. این امر ممکن است موجب اختلاف نظر در نقش و اهمیت هر یک از این عوامل بشود. با این وجود تأکید این اصل در ابتدا بر عامل انسانی است که از آن برداشت به جمعیت می‌شود؛ با نگاهی به دیگر اصول قانون اساسی همچون بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی و نیز اصل ۱۹

قانون اساسی به برخورداری از حقوق مساوی و رفع تبعیض در امر انتخابات می‌رسیم. در نتیجه می‌توان گفت آنچه از اصول قانون اساسی و سیاست‌های کلی انتخابات برداشت می‌شود، برتری عامل جمعیت بر دیگر عوامل است.

از طرفی افزایش تعداد نمایندگان باید به گونه‌ای انجام شود که تا حد امکان همه شهروندان در سراسر کشور به یک اندازه در انتخاب نمایندگان نقش داشته باشند. این امر، اصل برابری ارزش رای‌ها را عملی می‌سازد. درباره اینکه تخطی از اصل برابری جمعیت حوزه‌های انتخابیه تا چه حد مجاز است؟ تفاوت‌هایی میان کشورهای مختلف وجود دارد. اما در حال این انحراف باید استانداردها و قابل تحمل باشد. طبق سرشماری سال ۹۵

تدوین قانون انتخابات بر مبنای سیاست‌های کلی انتخابات، با گذشت ۶ سال همچنان در بوته اجمال باقی مانده. با تذکر مجدد رهبری مبنی بر بی‌اعتنایی به این سیاست‌ها در خرداد ماه سال گذشته، تکاپوی مجلسیون برای اصلاح قانون انتخابات از سر گرفته شد.

توزیع ناعادلانه نمایندگان بین حوزه‌های مختلف انتخابیه جزء مشکلات مهم نظام انتخاباتی تلقی می‌شود. در این زمینه اقداماتی در حال انجام می‌باشد. طرح افزایش ۴۰ نفری تعداد نمایندگان و ادعای تقسیم عادلانه حوزه‌های انتخابیه مجلس یک مورد از این اصلاحات به شمار می‌آید. در حال حاضر طرح مذکور در دست بررسی شورای نگهبان است. بی‌گمان بند ۱ سیاست ابلاغی مقام معظم رهبری در این زمینه از اهمیت بالایی برخوردار است. طبق این بند، حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی باید بر مبنای جمعیت و مقتضیات اجتناب ناپذیر به گونه‌ای تعیین شود که حداکثر عدالت انتخاباتی و همچنین شناخت مردم از نامزدها فراهم گردد.

طرح افزایش تعداد نمایندگان، مزایا و معایبی را در بر می‌گیرد. ارتباط بیشتر نمایندگان با مردم به همراه دسترسی آسان‌تر مردم به نماینده، از طریق این مهم، قابل تحقق است. برخی از حوزه‌های انتخابیه با وسعت بالا، مردم را با مشکل نقص رسیدگی و نظارت موثر نماینده مواجه می‌سازند. از طرفی این مردم در انتخاب نمایندگان خود با چشم‌امیدی پای صندوق‌های رای آمدند. بی‌اعتنایی نماینده‌ها نسبت به مشکلات و مسئله‌های مردم در شرایطی که یکی از پل‌های مهم ارتباطی مردم با مسئولان نظام همین نمایندگان هستند؛ خلاف عدالت است. هدف اصلی این طرح، توجه گسترده‌تر نماینده نسبت به مردم است. پس اگر این مهم در عمل تحقق نیابد؛ این تصمیم، ثمره‌ای نخواهد داشت. در مقابل دولت‌ها با این طرح مخالف هستند. استدلال آنها افزایش بار مالی است.

حوزه‌های انتخابیه، مسئله‌ای راهبردی

بررسی ملاک های تعیین حوزه‌های انتخابیه در نظام اکثریتی تک کرسی

محمد امین رضانی

دبیر نشریه در دانشکده

تأثیر مقتضیات و ملاک‌های حوزه بندی انتخاباتی

بررسی مقتضیات در تعیین محدوده‌ها از مسائل مهمی است که طبعاً بدون در نظر گرفتن آن رسیدن به فهم جامع از تقسیم حوزه‌ها غیر ممکن است. در واقع باید وزن سایر معیارها نیز در این تقسیم بندی علاوه بر ملاک جمعیت در نظر گرفته شود. این مسئله آنجایی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند

باشد. رعایت این مقتضیات سبب انعکاس هرچه بهتر نظرات و توقعات مردم این حوزه‌ها و در نتیجه نمایندگی بهتر آنها خواهد شد.

حدود جغرافیایی و تقسیمات کشوری

مسئله تقسیم محدوده‌ها طبق نقشه تقسیمات کشوری و منطبق با محدوده شهرستان‌ها موضوع تبصره دو ماده ۱۴ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب سال ۱۳۶۲ است. بر اساس معیار ارائه شده در این قانون هر حوزه انتخابیه متشکل از یک و یا چند شهرستان می‌باشد.

یکی از عوامل تأثیرگذار در تعیین حوزه‌ها در چارچوب تقسیمات کشوری شاخص تراکم و پراکندگی جمعیت در مناطق جغرافیایی است.

تعیین تعداد نمایندگان در هر حوزه بر اساس ملاک تراکم و پراکندگی جمعیتی نیز یکی از اصول تأثیر گزار در نحوه نمایندگی شدن افراد در آن حوزه خواهد بود که خود موید رعایت توازن در تأثیر گزاری متناسب هر محدوده جغرافیایی در اعمال حاکمیت مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

از جهت دیگر در نظر گرفتن همبستگی در دسترسی مناسب

حوزه‌های انتخابیه به یکدیگر و مختل نشدن این ارتباط در اثر پراکندگی شکلی حوزه‌ها خود روی دیگری از نقش موثر حدود و شاخص‌های جغرافیایی در تعیین حوزه‌ها است.

معیار دیگر ذیل مسئله تقسیمات کشوری، تقسیم حوزه‌ها به گونه‌ای است که شهرها و یا مناطقی که تحت یک حوزه انتخاباتی گردآوری می‌شوند از جهت ساختار و محدوده اعمال اقتدار نهادهای اداری و حاکمیتی محلی که در مورد آن شهرها یا مناطق تصمیماتی را صادر می‌نمایند و نیز از نوعی همگنی برخوردار باشند و این یعنی رعایت اصل تطبیق مرزهای اداری بر مرز حوزه‌های انتخابیه..

در مجموع توجهی جامع به ملاک‌های ارائه شده و وزندهی متناسب به هر یک از این معیارها، با توجه به شرایط و وضعیت سیاسی جامعه، تمام کشورها و نظام‌های انتخاباتی دارای اهمیت است. در این مسئله در نهایت منجر به شکل گیری نظام انتخاباتی با حوزه بندی مطلوب و نمایندگی هرچه بهتر آحاد ملت در انتخابات خواهد شد.

تعیین حوزه‌های انتخابیه در واقع نوعی تقسیم بندی فضا جهت نیل به اهداف انتخاباتی است، بی شک تعیین محدوده حوزه‌های انتخابیه و ملاک‌های این تقسیم بندی نقشی تأثیرگذار در حاکم شدن نظام انتخاباتی اکثریتی تک‌کرسی در انتخابات مجلس شورای اسلامی دارد. از این جهت استفاده از اصول و معیارهایی که سبب اعمال هرچه بهتر حاکمیت مردم سالاری و نمایندگی بهتر مردم حوزه‌های انتخابیه شود، حائز اهمیت زیادی است. همانطور که در بخش‌هایی از سیاست‌های کلی انتخابات (بند یکم) نیز به این مسئله اشاره شده است. در دهه‌های اخیر نیز همواره یکی از طرح‌های مطرح در چارچوب مسئله اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی طرح اصلاح حوزه‌های انتخابیه بوده که از جهت دیگر بیانگر اهمیت این مسئله است.

حوزه‌های انتخابیه و نظام اکثریتی تک کرسی

مسئله تعیین محدوده‌های حوزه‌های انتخابیه بیش از هر نظام دیگری در نظام‌های اکثریتی مطرح است. در واقع در نظام‌هایی که نتیجه انتخابات بر حسب نمایندگی تناسبی احزاب سیاسی و گروه‌های اقلیتی تعریف می‌شود. طرح این مسئله اهمیت کمتری دارد. یکی از نکات اساسی در زمینه الگوی تعیین حوزه‌های انتخابیه در نظام اکثریتی تک کرسی مسئله جمعیت حوزه‌های انتخابیه است، در معنای دیگر جمعیت هر کدام از حوزه‌ها باید از نوعی برابری نسبی برخوردار باشد تا از این رهگذر انعکاس عادلانه آرا و شناخت مردم از نامزدها هر چه بهتر محقق گردد. با وجود این در بسیاری از موارد به دلیل رعایت پاره‌ای از مقتضیات اجتناب ناپذیر از قبیل تطابق با مرزهای اداری همگنی فرهنگی و اقتصادی و حدود جغرافیایی این برابری جمعیتی تا حدودی تعدیل می‌یابد و دیگر اصل برابری جمعیت حوزه‌ها به شکل مطلق حاکم نیست.

که در نظام‌های تک کرسی در صورتی که پاره‌ای از مقتضیات از جمله منافع اجتماعات محلی در حوزه‌بندی‌ها در نظر گرفته نشود عملاً امکان رعایت حقوق گروه‌های اقلیت از بین می‌رود، مخصوصاً اینکه در چنین نظام‌هایی اصل نمایندگی حداقلی گروه‌های اقلیتی پذیرفته نشده است. از این جهت ذکر چند مورد از این معیارها و مقتضیات، ضروری است.

اجتماعات هم منفعت و گروه‌های اقلیتی

طبعاً در منطقه‌ای که با گذشت زمان شاهد شکل گیری گروه‌ها و اجتماعات هم منفعت از نظر اقتصادی و ریشه‌های تاریخی فرهنگی بوده تعیین محدوده حوزه‌ها منطبق بر ملاحظات و مقتضیات این اجتماعات سبب ایجاد نوعی هویت سیاسی منسجم و یکدست در حوزه‌ها و جلب مشارکت بیشتر در آنها خواهد بود. هر چند که این ملاحظات باید با در نظر گرفتن اصل حاکمیت یکپارچه سیاسی

در خانه ملت چه گذشته است؟

بررسی اقدامات مجلس یازدهم در راستای سیاست های کلی انتخابات

حمیدرضا بخشنده

عضو فعال در دانشکده

در خصوص بند یک سیاست‌های کلی انتخابات (حوزه بندی ها) در قانونی که در دست تصویب است، چه تغییراتی صورت گرفته است؟ اگر صورت نگرفته، علت آن را چه میدانید؟

در راستای عدالت انتخاباتی، در طرح اولی که سال قبل حتی کلیات آن رای نیارود، پیشنهاد بر تغییر نظام انتخاباتی بود و چون می دانستیم که مخالفت‌ها با آن - به دلیل نامعلوم بودن نتایج نظام تناسبی - زیاد است، پیشنهاد دادیم که ابتدا چند شهر به صورت آزمایشی، تناسبی شوند.

علاوه بر این، اکنون طرح دیگری در کمیسیون در جریان است که در راستای اصل ۶۴ قانون اساسی، به اصلاح جدول حوزه‌های انتخابیه و افزایش نمایندگان پرداخته است. در این طرح که مبتنی بر عدالت جمعیتی، محرومیت و شاخص توسعه نیافتگی است به اصلاح حوزه بندی‌ها و افزایش ۴۰ عدد نماینده پرداخته شده .

در بعضی از مواد اصلاحیه به امکان ارائه لیست و ... اشاره شده است آیا این مواد در ایران که احزاب به معنای رایج در حقوق غرب وجود ندارد، درست و صحیح است و این نظام انتخاباتی را به نظام تناسبی که صریحاً خلاف بند دوم سیاست های کلی است نزدیک نمی‌کند؟

از الزامات تناسبی شدن نظام انتخاباتی، لیستی شدن رای‌ها است. ما در طرح قبلی تناسبی و لیستی شدن را با هم داشتیم که چون تناسبی شدن رای نیارود، سعی بر نگه داشتن لیستی شدن داشتیم هر چند به نظر بعضی از کارشناسان لیستی شدن در نظام غیر تناسبی بی معنا است. این لیستی شدن که در طرح آمده لازمه‌اش تناسبی شدن انتخابات است و چون تناسبی شدن رای نیاروده عملاً لیستی رای دادن، بی معنا است. هر چند منافاتی با آنچه که در سیاست‌های کلی انتخابات مبنی بر مسئول شدن و شناخته شدن فعالیت احزاب ندارد.

در این شماره از نشریه دادگر جهت درک بهتر روند و فعالیت‌های صورت گرفته در راستای اصلاح نظام انتخاباتی در مجلس یازدهم، با دکتر حسن امجدیان، کارشناس سابق مرکز پژوهش‌های مجلس و دبیر کمیسیون امور داخلی و شوراهای مجلس، به گفت و گو در این زمینه پرداخته‌ایم.

مجلس یازدهم از ابتدای کار چه اقداماتی برای اجرای سیاست‌های کلی انتخابات انجام داده است؟ آیا تنها اقدام مجلس همین طرحی است که اکنون در دستور کار قرار دارد؟

در مجلس دهم، طرحی تحت عنوان «اصلاح مواردی از قانون انتخابات مجلس» اعلام وصول شد. در این طرح مدل انتخابات از مدل اکثریتی به مدل تناسبی - استانی تغییر داده می‌شد. اما شورای نگهبان این طرح را هم مخالف اصولی از قانون اساسی و هم مخالف شرع دانست.

بعد از مغایر خوانده شدن آن با شرع توسط شوروی نگهبان، بخش تبلیغات آن جدا و تحت عنوان «شفافیت و نظارت بر تامین مالی انتخابات مجلس» تصویب شد و به تایید شورای نگهبان رسید. اما چون یک ماه به انتخابات باقی مانده بود، برای مجلس یازدهم، به مرحله اجرا نرسید. از ابتدای مجلس یازدهم با توجه به تاکید رهبر انقلاب مبنی بر توجه به سیاست های کلی انتخابات چند اقدام دیگر نیز از سوی مجلس انجام شد: با توجه به نزدیکی به انتخابات ریاست جمهوری، اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری، اصلاح قانون انتخابات شوراهای اسلامی، اصلاح قانون انتخابات مجلس که ۶ ماه در کمیسیون بر روی آن کار شد اما سال ۱۴۰۱ با اختلاف بسیار کمی کلیات آن رای نیارود اما با درخواست ۵۰ تن از نمایندگان مجلس دوباره طرح به کمیسیون ارجاع و به مدت ۳ ماه بر روی آن کار شد که تا کنون ۱۱ ماده از آن در صحن مجلس به تصویب رسیده است.

با توجه به اینکه در بند دو سیاست‌های کلی انتخابات بر دو مرحله‌ای بودن انتخابات تاکید شده و نظام تناسبی که به طور ذاتی قابلیت دو مرحله ای شدن ندارد، چطور می‌فرمایید که تناسبی بودن با بند ۲ سیاست‌ها منافاتی ندارد؟

قرار نیست در همه حوزه‌ها نظام انتخاباتی تناسبی حاکم شود، چون در بعضی از استان‌ها و مناطق به دلیل مسائل قومی و امنیتی، قابلیت تناسبی شدن وجود ندارد. از ابتدا مسئله در این بوده که باید بر بخشی از کشور این نظام حاکم شود و این با رهنمودهای رهبر انقلاب در سیاست‌های کلی منافاتی ندارد. برای مثال در ۲۰ استان نظام تناسبی و در ۱۰ استان دیگر نظام اکثریتی حاکم شود. برداشت ما از حرف حضرت آقا این نبوده است که نظام تناسبی نمی‌تواند در این نظام انتخاباتی شکل بگیرد. بلکه اگر تمام کشور تناسبی شود، این بند زیر سوال می‌رود اما اگر به حالتی که ذکر شد پیش رود، تضادی پیش نمی‌آید.

شناسنامه

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)
مدیر مؤسسه و سردبیر: علیرضا کریم خانی
جانشین سردبیر و ویراستار: محمد امین رضانی
صفحه آرا: محمود مشهدی علیپوری
هیئت تحریریه: محمد مهدی کجوری، مبینا آقاجانیان، محمدامین رضانی،

حمیدرضا بخشنده

با توجه به محدودیت نشریه متن مصاحبه به صورت مفید کار شده است.